

LEVENSBSCHOUWELIJKE VORMING AAN JONGEREN

praktische literatuur- en materiaalsuggesties

Op het terrein van jongerenpastoraat, vormingswerk voor jeugd en jongeren, jongerenkatechese enz. is veel en veelvormig materiaal beschikbaar. In het onderstaande is een poging gedaan om een selectie te maken uit het materiaal dat door diverse instanties die op dit terrein werkzaam zijn wordt uitgegeven.

FEDERATIE VAN DE KATHOLIEKE CENTRA VOOR LEVENSVORMING

VOLGEND JAAR MISSCHIE

Dit boek is een logisch "vervolg" op het boek *Terwijl de boer slaapt*. Hoofdzakelijk aan de hand van onderzoeksmateriaal, en gesteund door zijn contacten en ervaringen met jongeren en door verdere studie, schreef Jan Nieuwenhuis het boek *Volgend jaar misschien* - Geloven tussen 12 en 17. Op een boeiende, eenvoudige en heldere manier beschrijft hij hierin de ervaringen en gedachten van jongeren rondom onderwerpen als God, bidden, kerk, bijbel, godsdienstles, liturgie e.d. Maar naast deze beschrijvingen trekt hij ook eerste conclusies en stippelt hij richtlijnen uit, die kunnen leiden tot een nieuw beleid inzake de begeleiding van het geloven van 12-17 jarigen.

TUSSEN 12 EN 17

Dit boek is een goede dokumentatie van het bronnenmateriaal dat aan het vorige boek ten grondslag lag. Uit het onderzoek - hiervoor beschreven - kwam onder andere bijzonder duidelijk naar voren, dat jongeren onder elkaar niet of weinig praten over onderwerpen als god, kerk, bidden, geloven etc. Tegelijkertijd bleek, dat zij niet alleen bereid waren om erover te praten, maar ook dat zij nieuwsgierig en verlangend waren naar de ervaringen en gedachten van hun leeftijdgenoten. Daarom verscheen naast het boek voor ouders - *Volgend jaar misschien* - een bundeling van de meest "sprekende" reacties uit het onderzoek. De reacties werden door Jan Nieuwenhuis gerangschikt op onderwerp. Bij elke reactie wordt van de betreffende jongeren vermeld: geslacht, leeftijd, klas en schooltype. Na elke serie reacties beschrijft Jan Nieuwenhuis zijn eigen ervaringen en ideeën in verband met het betreffende onderwerp. Zo legt hij zijn "geloofsverhaal" naast dat van jongeren. Naar aanleiding van dit boek is door het LCGJ een brochure gemaakt, als handreiking om in groepen jongeren over de geloofsproblematiek te praten. Bij het LCGJ is tevens een videoband te huren.

TWEE GELOVEN IN EEN HUIS

Dit boek probeert allereerst in kaart te brengen wat met zeer veel katholieke mensen uit de zogenaamde tussengeneratie ten aanzien van hun geloof en kerkopvatting is gebeurd. Hoe hebben zij zich als gelovigen gevoeld en hoe voelen zij zich nu. Maar daarnaast wil het vooral een poging doen om een brug te slaan tussen de geloofsbeleving van jongeren en die van hun ouders. Telkens weer wordt aandacht geschonken aan de leefwereld van jonge mensen en de bij hen aanwezige vragen. De schrijver Jan Nieuwenhuis probeert als het ware op het kruispunt te staan tussen jongeren en ouders: wederzijds door te geven wat er aan vragen en ervaringen aan de hand is, en wegen te zoeken waarlangs een gesprek tussen beiden misschien (weer) mogelijk is.

IK BEN NIET MACHTELOOS - WAT IK ERAAN KAN DOEN - IK BEN NIET ONGELOVIG

Drie brochures over jongerenpastoraat als mogelijkheid tot maatschappelijke en politieke bewustwording, en de betekenis van jongerenpastoraat voor kerk en samenleving. Deze brochures bevatten inleidingen welke tijdens een aantal studiedagen werden gehouden.

WERKSPOREN IN HET JONGERENPASTORAAT

Dit boekje gaat over jongerenpastoraat. Het is geschreven door de werkgroep jongerenpastores van het Bisdom Breda, als vervolg op de in 1971 verschenen brochure 'Jeugd en Jongeren' uit de reeks Bisdom Breda brochures. In die brochure werd toen een aanzet gegeven tot jongerenpastoraat. Nu wordt nagegaan welke van die sporen die toen zijn uitgezet werkzaam zijn gebleken en welke nieuwe werksporen zich sindsdien hebben afgetekend. Deze "werksporen" zijn allereerst geschreven voor vrijwilligers in het jongeren pastoraat. Deze keuze heeft de opzet van de brochure sterk bepaald: voetnoten en literatuurlijsten van geraadpleegd materiaal zijn achterwege gebleven. Het ging in eerste instantie om handzaam achtergrondmateriaal voor vrijwilligers die bij gebrek aan toegankelijk materiaal over jongerenpastoraat veelal zelf het wiel moeten uitvinden. In tweede instantie is deze brochure ook geschreven als richtingwijzer bij gesprekken over jongerenpastoraat in parochieel of regionaal verband. In een eerste deel wordt ingegaan op het emancipatiestreven van jongeren, met name ook inzake geloof en kerk. In het tweede deel wordt nagegaan wat er af te lezen valt aan tien jaar jongerenpastoraat: waar zat jongerenpastoraat op een doodlopend spoor? Welke werksporen bleken perspectief te hebben? Daarbij wordt ook ingegaan op kwesties die in discussies rond jongeren pastoraat steeds een rol blijken te spelen. In een derde deel wordt vervolgd afgebakend waar het om gaat bij jongerenpastoraat. Deel vier tenslotte biedt praktische handreikingen voor wie aan de slag wil.

BOUWSTENEN VOOR JONGEREN-PASTORAAT

Een brochure die een aantal beleidsmatig aspecten belicht m.b.t. het jongerenpastoraat, in aansluiting op de Haarlemse nota "Kerk, wij samen, anno 1980". Aandacht voor het soort op te zetten activiteiten, do dragers en verantwoordelijken voor deze activiteiten, enz.

SAMEN WERKEN MET HET ONZE VADER

Een boekje, bestemd voor jongeren vanaf 13 jaar en hun begeleiders die willen werken, spelen, onderzoeken en mediteren rond het gebed van het Onze Vader. Het boekje is opgebouwd rond de 7 beden van dit gebed. Bij iedere bede staan enkele vragen, een aantal tot bezinning oproepende teksten en een aantal tips en werkvormen. Verder zijn werk-ideeën opgenomen rond het héle gebed.

ANDERS DAN IK MEZELF ZIE

In het projekt is de jarenlange ervaring van een jongerenpastor in het werken met ontmoetingsgroepen (van jongeren en volwassenden) vastgelegd. Doel van de ontmoetingsgroep is dat mensen groeien in en aan beter contact met zichzelf en anderen: leren zeggen wat men eigenlijk wil, denkt, verlangt en voelt en leren delen waar de ander mee bezig is. Een ontmoetingsgroep is een eilandsituatie waarin mensen uitgenodigd worden zichzelf te geven, ten einde "naar buiten toe" ook opener te functioneren. Het model ontmoetingsgroep beoogt mensen op het spoor te brengen van een andere

wijze van "omgaan met elkaar". Het project is verdeeld in vier hoofdstukken:

1. Uitgangspunten: waarom het model ontmoetingsgroep en waarom is deze ontmoetingsgroep een pastoraal model.
2. Werkwijze: hoe ga je te werk bij werving van deelnemers en wat is belangrijk bij het beginnen en beëindigen van een ontmoetingsgroep.
3. 10 Scharnierpunten: welke punten zijn belangrijk voor het goed functioneren van een ontmoetingsgroep.
4. De begeleiding: Wat moet je kunnen als kader dat met een ontmoetingsgroep wil gaan werken, en waar moet je speciaal op letten.

M'N OUDERS M'N KINDEREN; LOZEN OF LOSLATEN

Hoe gaan ouders en kinderen met elkaar om? Verhalen van mensen, hun ervaringen thuis, vormen het grootste deel van dit boekje. Kinderen en ouders komen aan het woord. Het boekje is bestemd voor ouders en kinderen. Het geeft aanknopingspunten voor gesprek thuis of elders. Om het gesprek op gang te brengen zijn 7 tekeningen uit het boekje op afficheformaat uitgegeven. De tekeningen geven situaties weer rond: gesprek, relaties, verwachtingen, seksualiteit, toekomst, vroeger en nu.

OP ZOEK NAAR SLEUTELS

Een project voor ouders met kinderen tussen de twaalf en twintig jaar, over geloofsopvoeding. Doel van het project is de ouders te leren om met hun eigen kinderen te praten over geloof en kerk. Voor een meer uitvoerige beschrijving van dit project zie *Opstap 1984/3*.

OP BLOTE VOETEN

In mei 1984 verscheen de geheel vernieuwde uitgave van de werkmap "Op Blote Voeten". Zeven mensen met veel ervaring in het project werkten twee jaar aan deze nieuwe versie en gaven het als schrijverskollektief uit. De werkmap is bedoeld voor vrijwillig kader in het jongerenpastoraat, dat activiteiten wil opzetten t.b.v.levensvorming van jongeren in de leeftijd van 12-15 jaar. Het is een werkmap met een eigen visie op pastorale vorming van jongeren. Deze benadering van jongerenpastoraat gaat niet uit van het instituut kerk en van een vastliggende vorm van geloven, maar van de leefsituatie, ervaringen en vragen van jongeren zelf. Het belangrijkste principe in deze benadering is: samen op weg gaan. Al gaande en doende op die weg zal ook geloven ruimte en verwoording krijgen. Openheid voor religieuze beleving bij de begeleiding is daarbij van groot belang. De methodische aanpak van het project is gebaseerd op de vier fasen van "Ervarend Leren". Daarbinnen ligt de nadruk op het gebruik van speelse werkvormen die ontmoeting en gesprek mogelijk maken en niet op gesprek en discussie zonder meer. De map heeft ook veel te bieden aan jeugd- en jongerenwerkers die buiten het kader van het jongerenpastoraat volgens deze methode te werk willen gaan.

OP WEG NAAR PASEN, MET VALLEN EN OPSTAAN

Een project van vormings- en vieringsactiviteiten met jongeren vanaf 17 jaar en het einde van de Goede Week. Deze uitgave biedt praktijk- en achtergrondinformatie voor het opzetten van een Paasproject met jongeren.

Spelenpakket "KAN HET NOU NIET ANDERS?"

In dit pakket is een aantal spelen bij elkaar gebracht, die goed te gebruiken zijn om discussie op gang te brengen over het thema "Nieuwe Levensstijl".

ZIN IN WERK

In dit werkboek vinden we ervaringen beschreven van jongeren met betrekking tot werk en werkloosheid. Dit in relatie tot verschillende leefsituaties van jongeren: school, gezin, vrije tijd, werk. De ervaringen worden afgewisseld met tips om het thema "werk en werkloosheid" in eigen kring bespreekbaar te maken. Het tweede deel van dit werkboek bevat een aantal beschrijvingen van projecten o.a. vrijwilligerswerk, schoolvoorlichtings-project, werken met behoud van uitkering, opzetten van een kleinschalig bedrijf.

HET ZAL TOCH WEL OP TROUWEN UITDRAAIEN

"Het zal toch wel op trouwen uitdraaien", de titel van het project, is een uitspraak van een deelnemer aan een van de testgroepen voor dit project. Gevraagd hoe hij zichzelf over tien jaar zag ging hij zich niet te buiten aan wilde fantasieën, maar antwoordde tamelijk berustend dat het toch wel op trouwen zou uitdraaien, na het afmaken van zijn opleiding en het vinden van een baan..... En omdat het voor de meeste jongeren vroeg of laat inderdaad op trouwen uitdraait, daarom is dit project ontwikkeld. Uitdrukkelijk niet bedoeld als directe huwelijksvoorbereiding, maar om door het uitwisselen van ervaringen greep te krijgen op de eigen situatie waar het gaat om rollen, seksualiteit en relaties. Deze uitgave bevat, naast een uitvoerige verantwoording van de uitgangspunten, een gedetailleerde projectbeschrijving. Het project bestaat uit tien werkgedeelten, die afhankelijk van het tempo van de groep over meer bijeenkomsten kunnen worden verdeeld.

EEN KWESTIE VAN KIJKEN

Deze werkmap gaat over religie. En het hoofdaandachtspunt daarbij is de verhouding religie-maatschappij, toegespitst op hoe de religie als ideologie in onze maatschappij funktioneert. Religie wordt meestal bekeken en benaderd als vooral een Individueel, persoonlijk gebeuren. Maar naast iets dat zich op het persoonlijke vlak afspeelt, is religie ook te benaderen als een verschijnsel dat binnen onze maatschappij funktioneert. In deze werkmap is de centrale vraag, welke plaats en functie een bepaald religieus verschijnsel en de daaraan gekoppelde praktijk in de maatschappij inneemt. Die vraag spitst zich toe op de vraag naar het ideologisch gehalte van onze christelijke religie tot de heersende, burgerlijke ideologie.

De werkmap bestaat uit drie projecten. Het eerste project heet "Ons religieus ervaren en beleven" en is een vormingsproject. Het richt zich op een groep, het vraagt naar de eigen ervaringen en praktijken van de groepsleden rond religie en het geeft suggesties om die dan op een kritische manier bespreekbaar te maken. Het tweede project heet "Geloven is niet iets van jou alleen". Het geeft naast een theoretisch kader oefeningen en voorbeelden om te leren tot een zakelijke analyse te komen van wat er vanaf de religieuze markt op je af komt. Het derde project "Met andere ogen naar Jezus kijken" laat zien hoe de

beeldvorming rond Jezus van Nazaret ook bepaald wordt door de positie die je inneemt in het maatschappelijk gebeuren. Het politiek bijbellezen en de konsekventies daarvan komen hierbij uitvoerig aan de orde. Het tweede en derde projekt richten zich ook tot een groep, maar ze zijn ook bruikbaar voor de individuele lezer. Zij zijn meer cursorisch van opzet en meer informatief van aard.

OPSTAPJES

Een brochure, waarin - als steun voor gastouders - een aantal praktijkmaterialen gebundeld en naar thema gerangschikt is. Per thema worden "opstapjes" gegeven voor gastouders om aan de slag te kunnen gaan: niet alleen gespreksvormen, maar ook werkvormen.

KADERSCHRIFTEN

Kaderschriften zijn boekjes, die in eerste instantie bedoeld zijn voor kadergroepen parochieel jongerenwerk. De boekjes zijn vanuit de praktijk geschreven en sluiten daar zo direkt mogelijk bij aan. Zij geven een groep rond een bepaald thema of een bepaalde werkvorm een eerste handreiking om daar zelf mee verder te kunnen. Tegelijkertijd doen ze voor het KSIL ook dienst als hulp bij het begeleiden of trainen van groepen. Er zijn intussen 6 nummers verschenen:

1. *Werken met foto 's*, voorbeelden van hoe je in groepen met foto's kunt werken. Het gaat dan met name om bij kennismaken met elkaar en met het thema zoveel mogelijk aan te sluiten en uit te gaan van de ervaringen van deelnemers.
2. *Werken met twaalfplussers*, handreiking ten behoeve van vormen van jongerenpastoraat met twaalfplussers.
3. *Werken met vijftienjarigen*, modellen ten behoeve van pastorale projecten met 15jarigen.
4. *Jongerenpastoraat*, hoe ziet de praktijk eruit, waar loopt men tegenaan, welke modellen worden er gehanteerd?
5. *Gehandikapt*: suggesties voor een thematisch programma.
6. *Werving en publiciteit*: Suggesties en tips voor het starten van pastorale projecten.
7. *Geloven*: suggesties voor een thematisch programma rond het thema "geloven".

VIA

Via is een werkmap voor vormingsactiviteiten met jongeren vanaf 14 jaar. In deze werkmap zijn drie projecten opgenomen, nl. "Gezin", "School" en "Eigen-Leef-tijd". Deze drie onderwerpen zijn gekozen, omdat hiermee - grofweg genomen - de ervaringsgebieden van 14/15 jarigen zijn aangegeven. Hun ervaringen, gedachten en vragen hebben zo goed als altijd betrekking op één van deze drie onderwerpen. Elk projekt beschrijft eerst een aantal mogelijkheden, om met de groep te komen tot een keuze van meer konkrete onderwerpen, die voor de groep van belang zijn. Dat kan het beste in een weekend gebeuren. Door wat langer aaneengesloten bij elkaar te zijn kan een groep meer groep worden. Zo'n start vraagt wel vervolgvormen. Deze worden dan ook na ieder projekt beschreven.

BEGELEIDING-LITERATUUR- WERKMATERIAAL

Een boekje, waarin o.a. literatuurlijsten worden aangegeven rond jeugd en geloof/kerk, werkmateriaal t. b. v. het werken met groepen jongeren in het kader van

jeugd pastoraat, en bezinningsliteratuur .

JP

JP is het blad van het Service Centrum voor Levensvorming. Het verschijnt 8 keer per jaar en bevat informatie en praktische suggesties voor vrijwillig kader en beroepskrachten in het levensbeschouwelijk vormingswerk.

Besteladressen

Op een enkele uitzondering na, zijn bovenstaande materialen te bestellen bij:

- KCL,

Catharijnesingel 80, 3511, GN UTRECHT, Tel.: 030 - 312663

- **KATHOLIEK SERVICE INSTITUUT
VOOR LEVENSVORMING, Gelderse Rooslaan
18, 6841 BE ARNHEM Tel.: 085 - 229026**

- **SERVICE CENTRUM VOOR LEVENSVORMING,
Groot Hertoginnelaan, 70 2517 EK DEN HAAG
Tel.: 070 - 452727**

- **DIOCESAAN INSTITUUT JEUGD EN JONGEREN,
Fatimastraat 5, 4834 XT BREDA, Tel.: 076 -
652507**

- **STICHTING LEVENSVORMING JEUGD EN
JONGEREN, Kap. Koopmansplein 113, 5212
NW DEN BOSCH, Tel.: 073 - 142697**

HOGER KATECHETISCH INSTITUUT

BIJBELKATECHESE VOOR 12-16 JARIGEN

Deze serie projecten is bedoeld voor jongeren van 12-16 jaar, ook buiten schoolverband. Een groot aantal teksten en opdrachten is evenwel ook geschikt voor jongeren ouder dan 16 jaar en (jong)volwassenen. De projecten in deze serie zijn een vorm van thematische bijbelkatechese en beogen een dubbele ontsluiting zowel van het betreffende thema in het leven van nu (persoonlijk en maatschappelijk) als van de bijbelse traditie van dat thema. Momenteel zijn vier projecten beschikbaar:

MACHT - rond Koningen, Mozes en Jezus

Een projekt rond het thema "macht" in het leven van nu en in de bijbelse traditie. De bijbel is voor alles een boek van een onderdrukt volk, dat zich wil bevrijden uit situaties en structuren die het beknellen. Verhalen rond koningen, Mozes en Jezus kunnen ons helpen onze situatie te verstaan en ons oriëntatie bieden bij onze inzet voor vrijheid en rechtvaardigheid.

GOD - Schepper en Koning, Bevrijder en Vader
Een projekt waarin het thema "God" in het leven van

mensen nu en van de bijbelse boodschap van God ontsloten wordt. God sluit met zijn volk een verbond tot bevrijding. Voor mens, volk en uiteindelijk voor alle volkeren openbaart Israëls God zich als Schepper en Koning, Bevrijder en Vader. Het geloof in deze God kan ook vandaag mensen aanzetten en richting wijzen in hun strijd om meer vrijheid en gerechtigheid.

RECHT DOEN - Rond Ruth en Maria

Thema van dit project is het Rijk Gods, dat zijn aanvang neemt in een menselijke samenleving waarin Gods gerechtigheid heerst. Het project handelt rond twee hoofdfiguren, Ruth en Maria; niet om een volledig beeld geven, maar om hun betekenis voor het thema "recht doen". In de uitwerking en aktualisatie van dit thema wordt met name aandacht besteed aan de situatie en belevingen van vrouwen in de realisering van het Rijk Gods.

BLIJVEN HOPEN - Rond Prediker en Genesis

Dit project gaat over hoop: over hoop als bron van kracht om iets van je leven te maken, over hoop als drijfveer. om te werken aan een betere wereld. Over blijven hopen met moed en aai geduld, wanneer dingen tegenvallen en insluiting dreigt. Deze toekomstschepende kracht is fundamenteel voor de gebeurtenissen waarover de bijbel verhaalt. God en ensen leven en werken in een hoopvol perspectief. De bijbel beschrijft hoe de hoop in mensen werkzaam is, maar wijst tegelijk naar God als bron van deze toekomstschepende kracht. Gods belofte is ook de meest betrouwbare garantie dat de verhoopde toekomst daadwerkelijk aan zal breken.

Alle projecten van deze serie bestaan uit een handleiding, een werkboekje en verschillende audiovisueel materialen: bij *Macht*: diaserie en geluidscassette; bij *God*: 4 kleurenreproducties van Rembrandts schilderij "De Verloren Zoon", en geluidscassette; bij *Recht doen*: een diaserie en fotomapje van het Middelnijns Altaarstuk GELOVEN IN EEN GOD DIE RECHT ZAL DOEN, en een geluidscassette; bij *Blijven hopen*: mapje met een serie van 6 tekeningen en 12 foto's, en een geluidscassette.

Onder de titel OPEN BOEK is een algemene inleiding op deze serie projecten bijbelkatechese verschenen, waarin de doelstellingen van deze vorm van katechese uiteengezet worden: het boek van de bijbel opende onder gelijktijdige verkenning van de wereld van vandaag. Bij de projecten GOD en RECHT DOEN zijn tevens twee zgn. kijk- en praatboeken verkrijgbaar onder de titel NAAR GODS BEELD en RIJK VAN GERECHTIGHEID.

ACHT KATECHESEPROJECTEN VOOR 14-16 JARIGEN
Een serie projecten, oorspronkelijk opgezet voor leerlingen van LBO/MAVO 3/4, maar ook goed bruikbaar voor jongerengroepen. Het didactisch model is vooral gebaseerd op de dialoog tussen leraar-leerling, resp. begeleider en groep.

STA OP

over onderdrukking, op de been komen en solidariteit

VOOR VRIJHEID GEBOREN

over vormen van vriendschap, de vaardigheid tot vriendschap en de betekenis ervan

GEBROKENHEID

over ervaringen van lijden en verlies en over het verwerken ervan aan de hand van drie fasen: isolatie, communicatie en solidariteit

GAAN WERKEN

over werk zoeken, werk verliezen en werk waarderen

SAMEN IEVEN IN NEDERLAND

over ervaringen, problemen en veranderingsperspektieven m.b.t. de multiculturele samenleving in Nederland

GLANS VAN DE GODSDIENSTEN

over je eigen godsdienstige ontwikkeling, enkele wereldgodsdiensten en de rol van godsdienst in de samenleving

TOEKOMST

over toekomst zien en doen; over wal 10 OI van verwacht en wat wij eraan kunnen <10011

Alle projecten bestaan uit een handleiding, een werkboekje en een uitgebreid pakket audiovisuele middelen.

KATECHESEPROJECTEN VOOR 12-16 JARIGEN

Het doel van deze projecten is een bijdrage te leveren aan de menswording van de jongeren: niet alleen gezien als een persoonlijke aangelegenheid, maar vooral als een proces dat zich afspeelt in relatie met anderen en in relatie met de samenleving. In de projecten leren jongeren omgaan met de religieuze dimensie van het bestaan. Uitgangspunt en leidraad hierbij is een christelijke visie op de ontplooiing van jongeren en op de wereld waarin zij leven.

De thema's van de projecten zijn gebaseerd op kernmomenten in de verschillende ontwikkelingsfasen van jongeren, en worden ook medebepaald vanuit de veelvoudige relaties van jongeren met school, gezin, kerk en samenleving.

SERIE A 12 - 13 jaar

GEEF MIJ JE HAND

over groepsvorming

ZING, HUIL, LACH ...

hoe ga je om met je ups en downs?

THUIS, SAMEN ONDERWEG

over de veranderende relatie met thuis

VERWONDERING

over verwondering als fundamentele levenshouding

KREATIVITEIT

over het scheppend omgaan met mensen en dingen

SERIE B 13 - 14 jaar

IN DE LEERSCHOOL VAN HET LEVEN

hoe leer je van en met elkaar?

LAAT JE KENNEN!

over zelfexpressie en gemeenschapsuitingen

NIEUW: ALLES KAN ANDERS

over openheid, beweeglijkheid en optimisme

JEZELF WORDEN - UIT EN THUIS

jezelf worden in steeds bredere communicatie

NAAR DE DIEPTE

Over de diepte in onszelf en in de wereld

SERIE C 14-16 jaar

RUIMTE

over levensruimte van onszelf en de anderen

VAN BINNEN UIT

leven vanuit onze kern

LIJFSpraak

over lichamelijke zorg voor ons milieu

GRENZEN

over de beperkingen én de lijn van ons leven

PERSPEKTIEVEN

een hoopvolle blik op onszelf en de wereld

SERIE D 16 jaar en ouder

MIJN WERELD IN VERANDERING

wat is er gaande? waar sta ik? waar gaan we naar toe?

AFSTOTEN - AANTREKKEN

over konflikt, vrijheid-onvrijheid, afstandelijkheid-trouw, vervreemding-emancipatie-identiteit

Elk projekt is voorzien van een handleiding met achtergrondinformatie en praktische suggesties, en een werkboekje.

Besteladres

Hoger Katechetisch Instituut Postbus 38089

6503 AB NIJMEGEN

Tel.: 080 - 450544

LANDELIJK CENTRUM VOOR GEREFORMEERD JEUGDWERK (LCGJ) LANDELIJKE HERVORMDE JEUGDRAAD (HJR)

BIJBELSE KERNWOORDEN (LCGJ)

Door middel van informatie en verwerkingsmogelijkheden kunnen groepen van 12-15 jarigen die met dit boekje aan het werk gaan, achter de betekenis van acht bijbelse kernwoorden komen. Woorden als: verbond, gerechtigheid, hoop. Maar ook woorden als: water en brood. Het boekje is geschreven om leiding die de bijbel op clubs en groepen gebruikt, achtergrondinformatie te geven.

DICHTER-BIJ-DE-BIJBEL-SERIE (LCGJ/HJR)

Bijbelstudie-materiaal, met mogelijkheden om een link te leggen tussen bijbelse taal en de alledaagse

werkelijkheid. In deze serie zijn tot nu toe vijf bundels verschenen:

- Gelijkenissen (8 gelijkenissen)
- En God sprak (rond een aantal bijbelverhalen)
- Verhalen voor de vuist weg (bijbelse verhalen rond oorlog en vrede)
- Daniël (over macht en koningen)
- Een brief van Johannes (over de eerste brief van Johannes)

KERST- EN PAAS MAPPEN (LCGJ/HJR)

Deze mappen zijn bundelingen van materiaal rond Kerstmis en Pasen: kerstspelen, verhalen, verwerkingssuggesties en tips voorvieringen, enz. Met overzichten van materiaal dat elders verkrijgbaar is.

THEMAMAPPEN (LCGJ/HJR)

Vanaf 1975 gaven LCGJ en HJR zgn. "Kwikmappen" uit: vijf keer per jaar rond een bepaald thema. Een aantal mappen is nog verkrijgbaar én bruikbaar. Behalve informatie via artikelen en interviews wordt in deze mappen een groot aantal verwerkingssuggesties gegeven. Ze zijn samengesteld voor groepen en individuele jongeren vanaf 16 jaar. Thema's die aan de orde komen zijn o.a.: homoseksualiteit, energie, rechten van jongeren, dienstweigeren, ontwikkelingssamenwerking, derde wereld, samenlevingsvormen, multiculturele maatschappij, seksualiteit, dood en leven, burgerlijke ongehoorzaamheid, evangelische bewegingen enz.

Vanaf 1980 gaven beide instanties "Kivive" uit, een acht keer per jaar verschijnend blad voor jongeren van 15 jaar en ouder. "Kivive" biedt naast informatie en interviews rond een bepaald thema veel suggesties om in een groep met het onderwerp aan de slag te gaan. Het gaat dan om allerlei vormen van discussie, spelen, handenarbeid en audiovisuele tips. Losse nummers zijn nog verkrijgbaar rond: o.a. verslaving, geloof en politiek, relaties, Pasen, omgaan met bijbel, buitenlandse jongeren, jodendom, godsbeelden en bidden, racisme, profeten, omgaan met het milieu, wapenning, kerk.

OVERIG MATERIAAL

Zowel bij LCGJ als HJR is verder een uitgebreid pakket werkmateriaal in de vorm van spelen, kranten, methodische handreikingen en audiovisueel materiaal verkrijgbaar. Voor meer informatie: zie onderstaande adressen.

Besteladressen:

Landelijk Centrum voor Gereformeerd. Jeugdwerk (LCGJ)

Postbus 99

3970 AB DRIEBERGEN Tel.: 03438 -

16341, tst.117.

Landelijke Hervormde Jeugdraad (LHJR) Postbus 114

3970 AC DRIEBERGEN Tol.: 03438 -16341.

DIOCESAAN PASTORAAL CENTRUM, ASSEN

In het bisdom Groningen/Assen is vanuit het DPC een driejarig jongeren project aan zet, dat bestaat uit drie onderwerpen.

MIJN NAAM IS ...

De acht onderwerpen die in een eerste serie in het bijzonder geschikt voor twaalf tot veertienjarigen, aan de orde komen, zijn: "Kennismaken met elkaar", "Geluk, wat is dat voor jou?", "Kerk, dat zijn wij", "Kerstmis", "Jezus, wie is dat?", "Dat schrijven we op" (voorbereidend bijbelproject), "De bijbel, een boek van God tot mens, van mens tot God", "Over hoop, een paas-project". Het zijn algemene en oriënterende onderwerpen die de jongeren vrij gemakkelijk herkennen: Wie is Jezus? Wat betekent hij eigenlijk voor ons? Waarom Kerstmis en Pasen? Hoe zit het met die bijbel? Het zijn ook onderwerpen die expliciet catechetisch zijn, en van waaruit nadrukkelijk mogelijke lijnen naar de parochie ingebouwd zijn.

IN HET TEKEN VAN ...

De onderwerpen die in de tweede serie, vooral geschreven voor dertien- tot vijftienjarigen, aan de orde komen, zijn: "Startproject" (terugblik op vorig jaar en vooruitblik op komend seizoen), "Als de dingen spreken", "Tekens voor onderweg", "Kerst in beeld", "Zoeken naar woorden", "Vriendschap", "Brood gebroken", "Het zal je kruis maar wezen". De rode draad van deze onderwerpen is de aandacht voor gebaren, voorwerpen, woorden. In deze serie staat ook het herkennen en aanvoelen van "de tweede taal" voorop, kijken naar de werkelijkheid achter de werkelijkheid, teken en symboliek. Ook de tweede serie heeft aanknopingspunten gezocht bij twee christelijke feesten. Het geeft mogelijkheden om - onder meer - lijnen naar de liturgie te trekken.

MET HANDEN EN VOETEN ...

De onderwerpen in de derde serie, in het bijzonder geschreven voor veertien- tot zestienjarigen, zijn: "Startproject" (terugblik en vooruitblik), "Woorden die boeien", "Waar vind ik God?", "Zondag, ondag?", "Ouders eren of ontveren?", "Gij zult niet doden", "Gij zult niet stelen", "Trouw". De rode draad van deze onderwerpen wordt gesponnen door "de tien woorden", de tien geboden: Vijf voor de ene hand, vijf voor de andere hand; vijf op hoop van zegen, vijf om een zegen te zijn; tien woorden: voor elke vinger één. Wij hebben de handen er aan vol. De derde serie probeert ons geloven handen en voeten te geven, ons geloven daadkrachtig te maken.

Willen we ons geloof in de komende generaties levend houden, dan zal niet alleen het verhaal verteld moeten worden, maar zal ons geloof ook in het alledaagse doen en laten zichtbaar moeten zijn. In de behandeling van de tien richtlijnen, de tien levenslijnen, is een poging gedaan om ons geloven te laten uitmonden in daden.

Bij elke serie van acht onderwerpen is een uitgebreide handleiding. Deze handleiding is telkens in drie stukken verdeeld. Bij elk project wordt eerst verwoord wat je zou kunnen bereiken met het onderwerp: Wat willen we eigenlijk? Soms wordt daarvan slechts een gedeelte bereikt, soms veel meer. Vervolgens is er de didactische handleiding – methodieken. Daarin wordt het project op de voet gevolgd, en worden telkens aanwijzingen gegeven voor een mogelijke aanpak. Het laatste gedeelte, informatie en verdieping, is uitdrukkelijk

bedoeld om de begeleider/gastouder gelegenheid te geven tot doordenken, en biedt wat extra informatie over het desbetreffende onderwerp.

STERKTE: EEN VORMSELPROJECT

Bovenstaand driejarenproject kan worden afgesloten met een vormselproject: "Sterkte", bestemd voor jongeren van vijftien jaar en ouder. Ouderen wenssen jongeren sterkte wanneer zij in de geest van de God van Abraham, Isaak en Jakob, de God van Jezus van Nazaret, de God ook van hen die de jongeren begeleiden op hun weg, hun leven vorm willen geven. Sterkte toewensen betekent ook, dat je als volwassenen vertrouwen hebt in de jongeren.

Besteladres:
Diocesaan Pastoraal Centrum
Beilerstraat 73
9401 PE ASSEN
Tel.: 05920 -17242

BUREAU GEZINS- EN GEMEENSCHAPSKATECHESE

VORMINGSPROJEKT "VITAMINE R"

Een geheel vernieuwde begeleidingsmap voor gastouders in het kader van de relatiekatechese. In het project wordt gebruik gemaakt van de bestaande relaties tussen de tiener en zijn ouders. Daarnaast wordt geprobeerd die relaties uit te breiden, allereerst naar gastouders toe, maar ook naar andere tieners. Ook wordt er veel aandacht besteed aan de relaties tussen de ouders van de tieners. "Elkaar in geloven ontmoeten": dit doel loopt als een rode draad door het project. Daarom wordt dit project door velen gebruikt in de tijd rondom het vormsel, als het sakrament bij uitstek, waarbij we gesterkt en bevestigd worden als mede-christenen.

Besteladres
Bureau Gezins- en Gemeenschapskatechese
Dodeweg 6
3832 RC LEUSDEN
Tel.: 033 - 944937

ECHELON

VORMSELPROJECT

Dit vormselproject is samengesteld en uitgewerkt aan de hand van de Openbaring van Johannes, zoals verteld door Karel Eijkman in "Het verhaal van Johannes en wat hij zag in zijn dromen". De nadruk in het project ligt op het doorbreken of bespreken van vanzelfsprekendheden waarmee jongeren zichzelf, de anderen de dingen om zich heen benaderen. Het project heeft als doel jongeren en hun begeleiders het ideaal van het christendom (Rijk Gods) voor ogen te houden. Vandaar de benaming van het project: welk echelon ga je kiezen; welke plaats kies je en welke weg wil je gaan?

Het project is bedoeld voor jongeren van 12 tot 16 jaar, en telt in totaal 20 hoofdstukken, waaruit naar believen kan worden geput en geselecteerd.

Besteladres
Julianaweg 95
1131 DE VOLENDAM
Tel.: 02993-64059/66994

AUDIOVISUEEL MATERIAAL

Het Diocesaan Instituut Jeugd en Jongeren in Breda (adres: zie onder KCL) geeft een brochure uit onder de titel *Werken met video*. Dit boekje wil een handreiking zijn voor het gebruik van video in het jongerenpastoraat: hoe kan video in de praktijk van het jongerenvormingswerk een rol spelen, praktische tips en suggesties en allerlei verwerkingsmogelijkheden, en adressen voor goed videomateriaal. Wat dit laatste betreft wordt gewezen op de volgende instanties:

- HJR/LCGJ-mediatheek, waar een groot aantal videobanden gehuurd kan worden. Bovendien is daar een catalogus beschikbaar van het aanwezige materiaal. Adres: Postbus 99, 3970 AB DRIEBERGEN, tel. 03438-16341, tst.112.
- IKON-videotheek, waar jeugdprogramma's, programma's over godsdienst en andere programma's gehuurd kunnen worden. Eveneens is daar een catalogus van het beschikbare materiaal te verkrijgen. Adres: Postbus 10009, 1201 DA 1111 HILVERSUM, tel. 035-41351, tst. 11,
- het MISSIONAIR CENTRUM in Heerlen, waar een audiovisuele afdeling met meer dan 2500 video-programma's gevestigd is, welke zijn gericht op bewustwording in Nederland t.a.v. ontwikkelings- en bevrijdingsprocessen in de derde wereld en de relatie daarvan tot de eigen samenleving. Adres: Gasthuisstraat 29, 6411 1<1) HEERLEN, tel. 045-711980.
- VNFI-mediatheek, die ieder jaar een videogids uitgeeft met een aantal programma's voor jongeren. Adres: Postbus 515, 1200 AM HILVERSUM, tel. 035-17645.

TIJDSCHRIFTEN

JEUGD EN SAMENLEVING

Maandblad uitgegeven door de gelijknamige stichting. Jeugd, werken met jeugd, jeugd in relatie met de samenleving is het terrein waarop dit tijdschrift zich beweegt. Verschijnt 10 à 11 keer per jaar. Besteladres: Maliesingel 27, 3581 BH UTRECHT, tel. 030-313430/313397.

JP

JP is het blad van het Service Centrum voor Levensvorming. Het bevat informatie en praktische suggesties voor vrijwillig kader en beroepskrachten in het levensbeschouwelijk vormingswerk. Verschijnt 8 keer per jaar. Besteladres: zie onder KCL.

ZZZZOEK ...

Een tweemaandelijks tijdschrift met informatie over activiteiten m.b.t. levensbeschouwelijke vorming aan

jongeren. Adres: Postbus 122, 3700 AC ZEIST, tel. 3404-21444.

M-3

M-3 is een acht maal per jaar verschijnend blad met materiaal, methodieken en mededelingen voor groepswerk met jongeren. Daarin is opgenomen *Mediatief*, een katern voor mensen die met audiovisuele media werken.

Besteladres: Landelijke Hervormde Jeugdraad, Postbus 114, 3970 AC DRIEBERGEN, tel. 03438-16341, tst. 156.

TIENERLATIJN

Blad voor leiding van tiengroepen. Geen kant-en-klare programma's, wel praktische suggesties, thema-uitwerkingen, verhalen en voorbeelden. Verschijnt 7x per jaar. Besteladres: LCGJ, Postbus 99, 3970 AB DRIEBERGEN, tel. 03438-16341, tst. 117.

VOETNOOT

Lees- en werkblad voor jongeren van 16 jaar en ouder, met gevarieerde onderwerpen zoals: werk en werkloosheid, geloven, wonen, relaties enz. Met speciaal werkgedeelte voor groepen. Verschijnt 10x per jaar. Besteladres: LCGJ.

08/16

Een blad voor vrijwilligers die werken met groepen jongeren tot 16 jaar. Een uitgave van de Landelijke Hervormde Jeugdraad, Postbus 114, 3970 AC DRIEBERGEN, tel. 03438-16341 .

JONGERENVREDESKRANT

Wordt jaarlijks gemaakt bij de IKV-Vredeskrant. Met veel verwerkingssuggesties om het onderwerp ook voor jongeren toegankelijk te maken. Te bestellen bij LCGJ/HJR.

VERBUM

Tijdschrift voor katechese t.b.v. het voortgezet onderwijs, met name nummer 1985/1-2, waarin een 25-tal recent verschenen katechese-methoden wordt beschreven. Besteladres: HKI, Nijmegen.